

17 mei 2017, SP Eindhoven

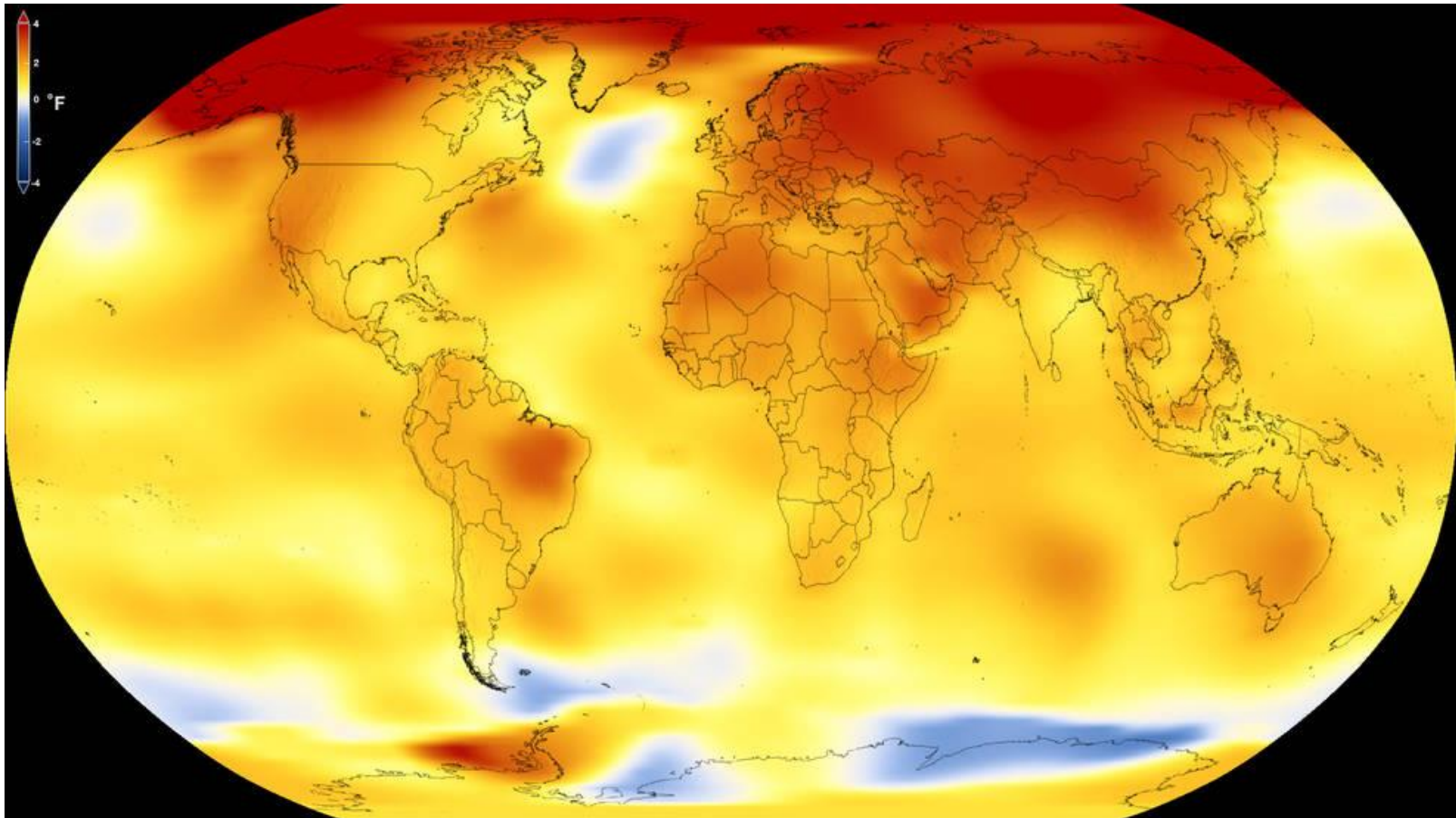
Van Energiebesparen naar CO2-neutraal

Kans en bedreigingen in de huursector

Jaap van Leeuwen (Woonbond)

Klimaatontwikkeling: Gemiddelde temperatuur in 2017 tov gemiddelde 1950 - 1980

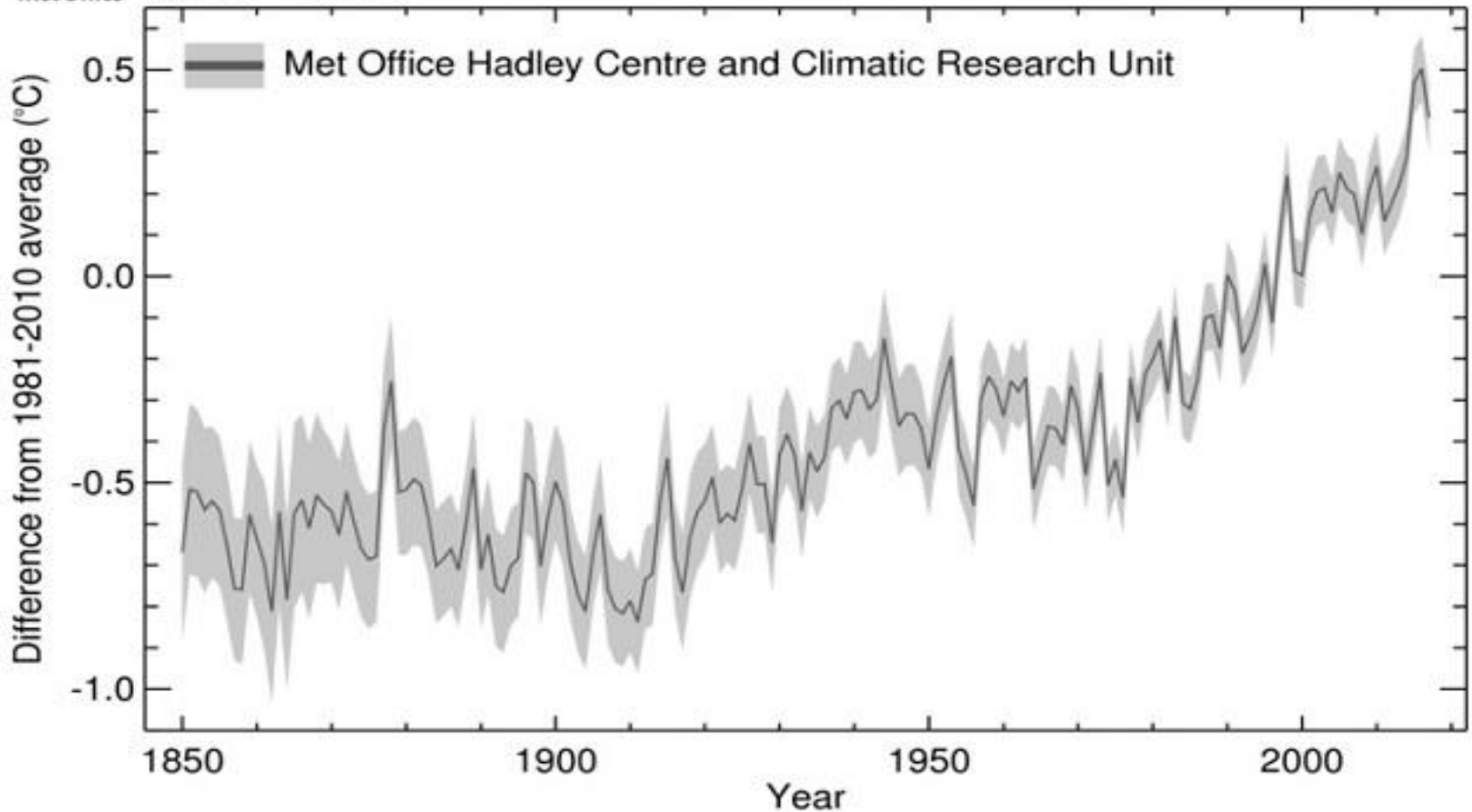
**Legenda: Rood = plus 2,2 graad celsius, geel = plus 1 graad celsius
wit = 0 graad celsius, blauw = min 1 graad celsius**

Bron: NASA-GISS, 2018.

Klimaat wereld temperatuur van 1850 tot 2017

Global average temperature anomaly 1850 - 2017

Het energieconvenant (SER 2013)

Afspraken voor de sociale huursector o.a.:

- 2020: gemiddeld energielabel B (E.I. 1,25)
- 2030: gemiddeld label A,
- 2050: energieneutrale gebouwde omgeving
- Lagere woonlasten / Woonlastenwaarborg
- Lokaal bespreken woonlastenontwikkeling

Klimaatakkoord 2018 - 2030

Overall doel NL: 49 % reductie CO₂ uitstoot in 2030 (t.o.v. 1990)

Tafel Gebouwde omgeving (5 subtafels)

2030: gemiddeld label A; 2 miljoen woningen gasloos

2050: co₂-neutrale gebouwde omgeving

Allerlei oplossingsrichtingen:

- Normering en verplichtingen (bijv. gasloos bouwen)
- Gemeentelijke doorzettingsmacht naar gebouweigenaren
- 100 wijken plan
- Landelijke warmtevisie met leidraad voor wijken
- REKS
- Verschuiving energiebelasting

Energiekosten in 2018

Gemiddeld huishouden per jaar

• Gas:	1.600 * € 0,63/m ³ :	€ 1.008
	vaste kosten gas:	€ 215
• Elektra:	3.300 * € 0,20/kWh:	€ 660
	vaste kosten elektra:	€ 270
	vrijstelling elektra:	€ - 373*
		<hr/>
		€ 1.780

Maandbedrag 2018: € 148 per maand

(2017: € 143 /m; 2016: € 136 /m)

Strategieën Energiebesparing woningvoorraad

1. Zelf besparen met kleine maatregelen en op gedrag, **energiecoaches**, bewustwording
2. **Renoveren** naar label B (of A), maar denk ook vooruit, CO2-neutraal, NOM of NOM ready
3. Campagnes **zonnepanelen**
4. Aansluiten op (duurzame) **warmte**
5. **Nieuwbouw**

Kansen:

1. Huurders(organisaties) inspraak bij gasloze wijkaanpak verzorgen.
2. Zelf besparen op de energierekening is altijd winst, bijv. op € 130,= per maand € 30,= besparen. Wordt ook energiecoach!
3. Koppeling met andere wensen van bewoners: woningkwaliteit, pak ook vocht/schimmel aan, veiligheid, openbare ruimte.

Bedreigingen:

1. PV panelen: salderen verdwijnt, voor teruggeleverde kWh geen € 0,20, maar bijv € 0,14 of minder?
2. Wat als de bestaande woningen niet verbeterd gaan worden? In bijvoorbeeld verkoop complexen of particuliere huursector.
3. Stel je woont in E,F of G woning en de energiebelasting op gas gaat omhoog bijv + € 0,10/m³, voor elektra omlaag: bijv. - € 0,06/kWh.
4. Blijft er keuzevrijheid over op wijk, blok of woning-niveau?

Energie, woonlasten en participatie

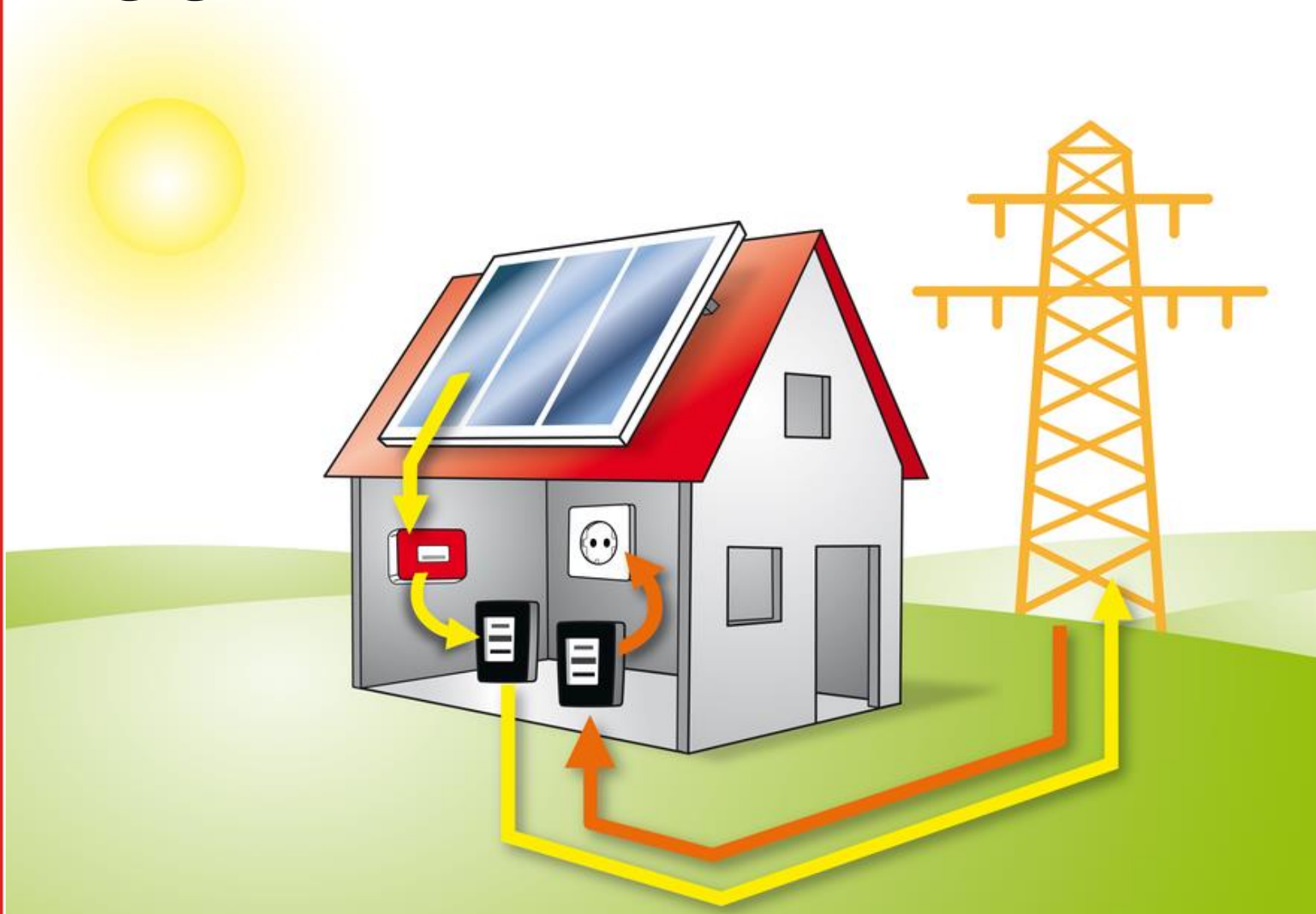
- Betrek huurders(organisaties) bij de energietransitie op gemeente-, op wijk- en blokniveau
- Normering: inzet op wegwerken van de slechte woningen/energielabels. ook artikel 243 (boek 7 Huur BW) verbreden en versterken.
- Verduurzaming altijd tegen fors lagere woonlasten (bij label B, NOM, PV panelen, warmte e.d.)
- Eerlijke lusten en lasten: verschuiving energiebelasting van klein naar groot verbruikers
- Compensatie lagere inkomens voor onevenredig hoge bijdrage aan energietransitie en verschuiving energiebelasting naar gas.
- Project: een Stap Vooruit en HO+: vrijwilligersorganisaties versterken
- Stel verduurzamingssubsidies en leningen ook beschikbaar voor individuele huurders

Bedankt!
Vragen?

Optie:

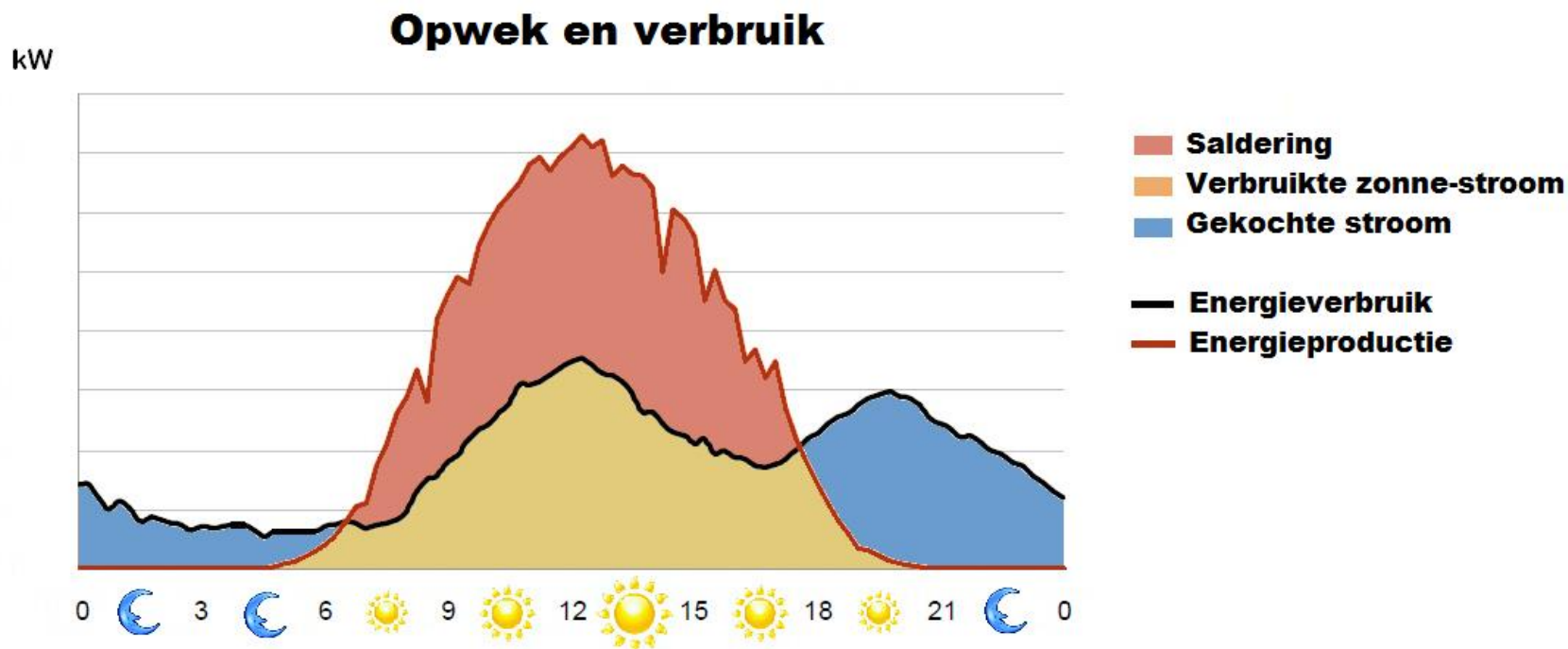
*Hierna nog wat reserve sheets
voor als het gesprek hopeloos stilvalt!*

Salderen is na 2020 niet meer gegarandeerd.

Salderen

- **Opwekking niet tegelijkertijd met eigen gebruik (zowel per dag als door het jaar heen)**
- **Eigen gebruik: 10 tot 20 % v/d opgewekte kWh?**
- **Teruglevering: 80 - 90 % v/d opgewekte kWh**
- **Net fungeert dus als buffer of opslag.**
- **Accu?**

1. Samen aan de **Ambitie** Energieneutraal werken
Nut, vragen stellen. Welk doel in beleid/prestatieafspraken?
2. **Onderzoek** woningvoorraad (welke woningen/complexen)
Technisch, Strategisch, Sociaal
3. Definieer **eindbeelden** en **varianten**
 - All electric, Nul op de Meter
 - label A en duurzame warmte
 - anders? welke mogelijkheden biedt de regio?
4. **Routes** uitwerken
Welke woningen gaan hoe/wanneer/in welke stappen naar energieneutraal?
5. Maak **afspraken** en **ga aan de slag** en **vier/deel successen**

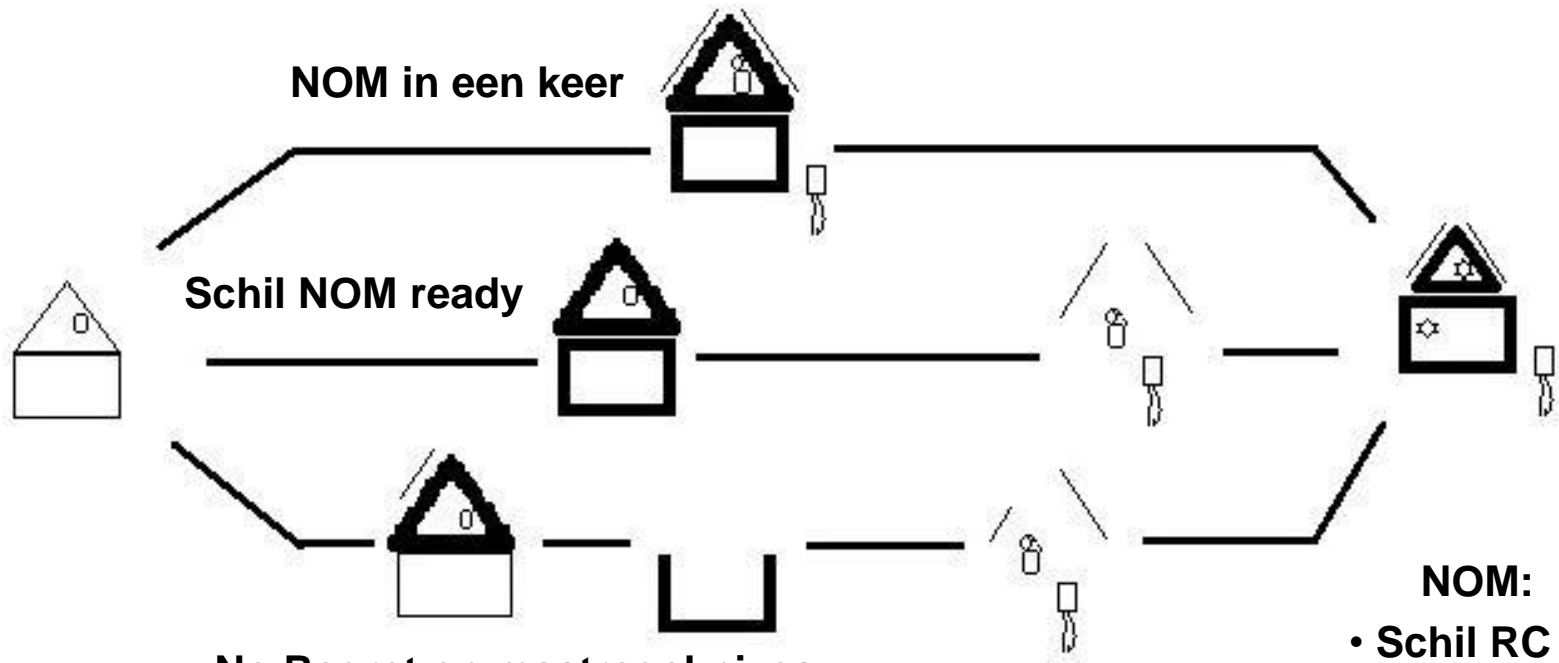
Schets van Routes en Eindbeelden

2018

2020

2030

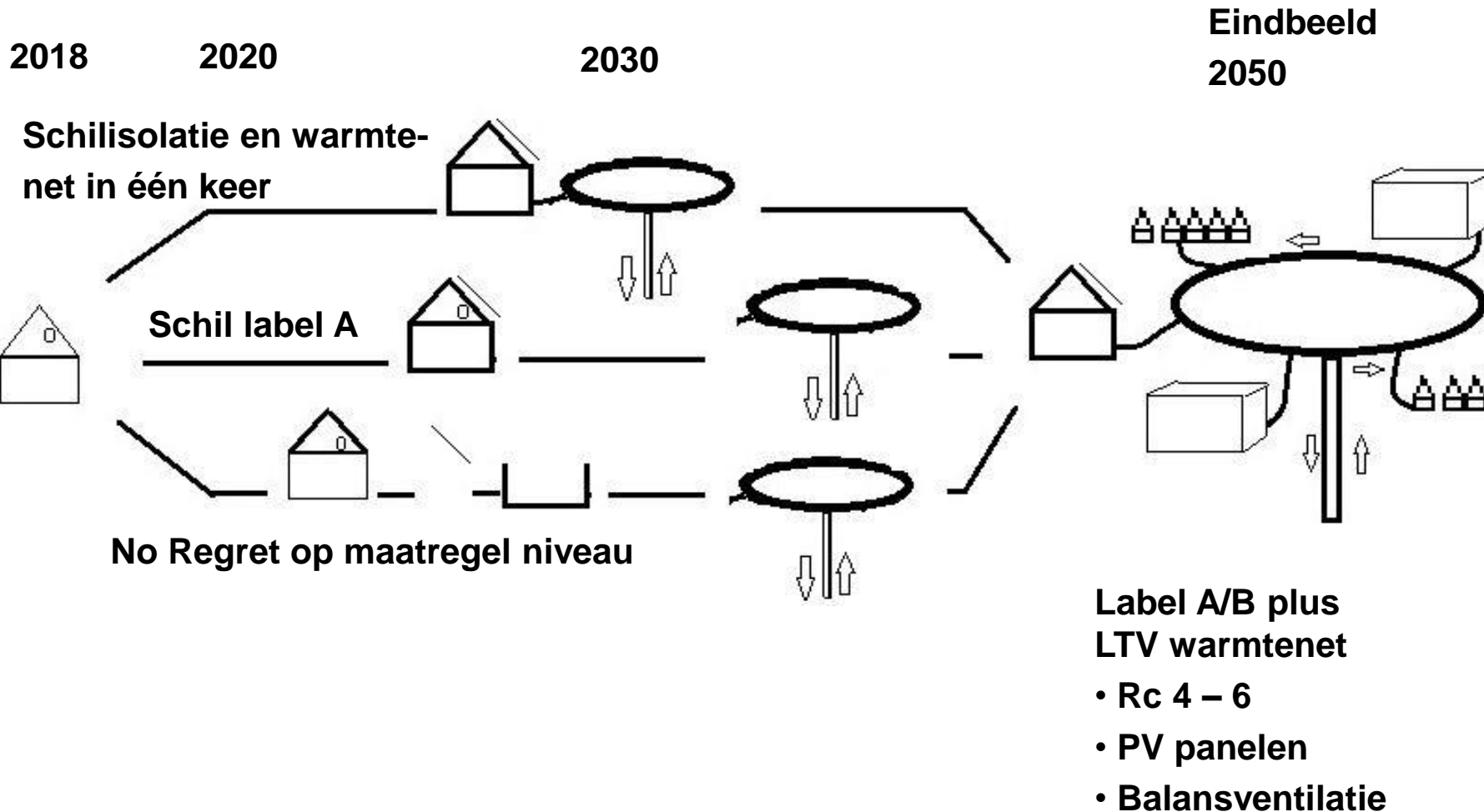
Eindbeeld
2050

NOM:

- Schil RC 6-10
- triple glas
- PV-panelen
- Balansventilatie
- Warmtepomp
- Ev. WKO

Schets van Routes en Eindbeelden

Afspraken maken

Aandachtspunten:

- Is het huidige beleid NO Regret?
- Maak samen een routekaart naar CO2 neutraal
- Is er een warmte visie door de gemeente gemaakt
- Gasverouderingskaart netbeheerder
- Draagvlak, betaalbaarheid. Zorg bij alle routes voor een woonlastenvoordeel voor de huurder
- Begin met meerdere sporen: Label B/A, NOM –ready, NOM

Maar ook:

- Hoe omgaan met slechte woningkwaliteit , noodplan
- Woonlasten na mutatie
- Gemengde complexen huur/koop
- Opleiden en inzetten van energiecoaches
- Wonen in energieneutrale woningen: woon coaching